

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de finum Regundorum iudicio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

illis quæ in iudicium non veniunt, & postea imputatis quæ imputari debent, ex mutuis inter coheredes factis petitionibus personalibus, ad res diuidendas & compensationes, l. *Mannus*, 53, §. *arbitr. fam. erciscun.* animum intendit: in quibus ponderat an res indiuiduæ per se sint, anve incommode diuidi possint, an diuiduæ. Et ita de omnibus rebus ante iudicium sibi fidem facere iubebit, iuxta l. 2. *quand. & quib. quart. pars debea.* lib. 10. C. *tot. tit. ad exhiben. l. cum & si. de publica.* In indiuiduis, si iura sunt, vt feruitutes prædiales, illæ prædialia sequuntur, si tẽpore diuidi & mensura vltus possit, fiet, l. *arbor*, 19. §. *index, com. d. u. in P.* si minus, vel consentire debent in adiudicatione faciendâ vni, vel perpetuo inter illos erunt iura indiuidua, vt iurisdictione, ius patronatus, homagia, & similia, l. *Cornelia, de iure patro. P. l. plane, fam. ercisc.* Ioan. Faber in §. *quadam, num. 7. de actio.* sed vt vtrius vnus, debent conuenire inter se: vel si corpus indiuiduum sit, adiudicabit ei eum iudex, penes quem licitatio remanserit, d. l. *arbor*, §. *index, commun. diuis. P. l. & l. ad officium, 3. C. eod.* Si alteri pretium, vel alteri res dabitur, vel si rursum aliam rem alteri in solidam det indiuidue, vtetur compensatione.

¶ In ÷ licitatione tamen faciendâ, & tertius alius quam focus potest interuenire, ex causâ tamen non semper, vt l. *ad officium, com. diuis.* & ibi Bald. videlicet, si consors & focus velit offerre iustum pretium, Bald. in d. l. *ad officium, inf. in §. quadam, num. 60. de actio.*

¶ Singulas ÷ re iure communi singulis heredibus adiudicabit iudex, & in his quæ commode diuidi non possunt, vniuersam rem vni, vel duobus adiudicare potest, eum eoque ceteris in certa pecunia condemnare, §. *quadam actiones, de actio. apud Iust. §. si familia, de offi. iud. litem Labeo, 23. §. 1. & seq. fam. ercisc. P.* Vnus fructus ex certo tempore & ad certum tempus, & alternis annis adiudicari, & diuidi a iudice potest, l. *& puto, 16. in princ. & §. usufructus, eod. P.* In creditis seu nominibus alia alis integra & singulis adiudicabit, ad faciliorem diuisionem, quia alioquin solutio & exactio partium, non minima incommoda habet, Caius, in l. 3. *famil. ercisc.* Prædialia ampla pro regionibus diuidenda, vel singulari singulis assignanda, l. 1. & l. *ad officium, commun. diuis.* non tamen debent diuidi instrumenta a fundis, vel familia a seipis, l. *de instrumentis, 5. comm. vtrius iudic. C.* Nec minutatim, sed per partes, & vt dicunt, *engros*, hereditas diuidenda, glo. in l. 2. *in verbo participibus, quan. & quib. quart. pars debea.* lib. 10. C. *Boer. q. 46. num. 1. Facit l. 2. ad leg. Falco. ¶ Instrumenta ÷ pro rerum communia penes antiquiorem remanebunt, l. fin. de fid. instrum.* si sint ex æqualib. portionibus heredes, vel apud eum qui maioris partis est, testamentum remanebit, vel deponetur in ædem sacram, l. 4. §. *si fami. erciscun.* vel de his aditus iudex æstimabit, l. *possessio, 11. commun. vtrius iudic. C.* In summa, in familiæ erciscundæ iudicio nihil debet iudex indiuiduum relinquere, l. *heredes eius, 26. §. pen. fam. ercisc.* cum totam causam debeat definire arbiter, l. *dicere, de arbit. in P.* In hoc tandem iudicio condemnationes & absolutiones in omnium persona qui egerunt faciendæ sunt: aliter sententia pro parte non potest valere, si vnus omitatur, Paul. in l. *in hoc iudicio, 28. fam. ercisc.* Quod si omnes quidem agentes contineantur sententia, verum quædam inueniantur relicta diuidenda, cum non possit repeti arbitrium familiæ erciscundæ, nisi causa cognita, communi diuidendo de his agi potest, Caius, l. *item ex diuerso, 20. §. fin. fam. erciscun. P. Jul. Paul. lib. 1. recep. sent. tit. 18. Ioannis Fabri in §. quadam, de actio. num. 12.* tamen sententia videtur potior, quæ vult agendum potius familiæ erciscundæ iudicio. Quia postquam licet causa cognita actionem illam repetere, error omisi iustam causam dare poterit, l. *tres fratres, de pact. in P. l. cum putarem fam. erciscun. P.* Videbiturque hæc actio quædam executio prioris iudicii potius, quam nouum iudicium, vt in petitione hereditatis dicitur, l. *quo tempore, de petition. heredit. P. l. quæ situm, de pecul. P.*

¶ Curare ÷ quoque debet iudex, vt de euictione caueatur per eos, quibus adiudicat, nempe ab aliis, l. *heredes, 26. §. pen. fam. erciscun. P.* si eius auctoritate fiat diuisio, non autem si sequatur diuisionem paternam: nam pro rebus diuisis a patre non est locus euictioni erga alios fratres, l. *cum pater, §. euictis, de legat. 2. glo. in l. qua pater, 33. in verbo, in vnum, fami. ercisc. glo. fin. in l. si cogit actionem, in verbo, voluntatem, C. eod. tit.* Seruatur id ipsum in diuisione extrajudiciali, quod in iudiciali, vt euictio locum habeat: nisi cautum contrarium inter diuidentes, vel nisi ficerent res alienas esse, qui eas acceperint, l. *si fratres, 7. C. commun. vtriusq. iud.*

¶ Alius ÷ modus diuidendi communis iudicialis, & euictionis

quæ fieri potest ex consensu partium, vt si res commode diuidi nequit, forti committatur, omnibus potissimum eandem petentibus, vt eius sit, quem fors prætulerit, l. *fin. C. commun. de legat.* ¶ Alioquin ÷ iure ciuili videtur receptum esse, iudicem facere & 16 distinguere partes, & singulis adiudicare debere, iuxta l. *ad officium, com. diuis. C. §. preterea, de offi. iudic. l. in hoc iudicio, fam. erciscund.* nec posse libertatem vel onus diuidendi vel eligendi concedere contententibus.

¶ Ceterum ÷ qui de moribus seu consuetudinibus pertractant, dicunt, Ioan. Fab. ita vidisse obseruari ait, in §. *quadam, de actio. num. 9.* prouocantem ad diuisionem, diuidere debere, & prouocatum eligere: & si fiat plures prouocati, minorem eligere debere, tanquam inferioris iudicii: quod firmatur iure pontificio, c. 1. *de parroch.* Arcadius in hospitii diuisi electione inter dominum & hospitem, statuit vt alter ex his quilibet quive maluerit, diuisionem arbitraria æquitate faciat, & alter eligendi habeat optionem, l. 2. *de metatis, lib. 12. C. tit. 4. 1.*

¶ Sed ÷ iuris ciuili melior videtur prouisio, Iason in §. *qua* 18 *dam, num. 58. de actio. & ibi Ioan. Fab.* vt arbitrio & maturitati iudicis seu arbitri fiant portiones, quia multi, tanquam corrumpendi totius patrimonii occasione captata, vniuersumque rei sibi particulam vindicando, adeo totas dilacerant facultates, vt dum participibus relictarum opum nocere cupiunt, sua quoque iura præcipitent. Quæ ratione Theodosius l. 2. *quan. & quib. quart. pars debea. lib. 10. C. tit. 34.* Augustus, cum quarta pars hereditatis præstanda esset, statuit, vt heres in partes quatuor hereditatem diuidi procuraret, vt rebus totis in sortium casum reductis electio ex sortis felicitate contingat. ¶ Mihi ÷ certe ex superioribus mixta 19 sententia magis placet, vt inter coheredes vel fratres maior vel senior, vel qui conscientia & cognitione rerum præualeat, diuisionem faciat, & breuia, seu volumina scripta tot, quot partes: dehinc ea communicet coheredibus, vel locis, & si illa inscripta non placeant, emendentur, & ab omnibus subscribantur, & si pertinet, qui diuisit, ad iudicem eatur, vel per arbitrum communibus sumptibus reficiatur. Postmodum autem pro electione fortibus diuisionem illam committi placet, subscriptis ab omnibus contententibus diuisum voluminibus, quæ rotula vocant, hæc conditione, vt æquali superficie & leuitate proiecta volumina & confusa quilibet suam partem ducat quam volumen sublatum continebit. Et ita minorem ex fratribus & coheredibus incipere sortitam electionem non erit a ratione alienum: sicuti Abraham diuisionem obtulit Lotho iuniori, Loth autem elegit ex locis oblati quem inhabitare vellet, *Genes. cap. 13.* Guido Papæus, *quest. 289.* probat, suadetque tenendam modam, quod antiquo fiatrum diuisionem faciat, & iunior eligat per sortem in c. *de parrochis, vbi id ipsum sequitur Hostiensis, & Ioannes Andreas, & Baldus, in l. litem quoque, de hered. insti.* Sed hic modus ex mea sententia, ni fallor, meretur temperamentum, vt obuiam eatur malitias hominum, d. l. *in fundo, de rei vend. P.* verum tamen liberam cuiquam relinquo sententiam, Hoc iudicium familiæ erciscundæ directum & vile est.

De finium regundorum iudicio. Cap. 5.

Lib. 10. P. tit. 1. C. lib. 3. tit. 39.

- 1 Finium regundorum iudicium pro rusticis, non pro urbanis præditi inueniuntur.
- 2 Finium regundorum actio in personam.
- 3 Res consideranda in hoc iudicio quæ, & C. Confinia quæ dicantur.
- 4 Confinium prædiorum intermedium spatium ex lege Solonæ quantum.
- 5 Quæ veniant pro seruitute in hanc actionem.
- 6 Qui agant finium regundorum.
- 7 Hæc actio finium regundorum durat tantum 30. annis.
- 8 Pro modo agrorum arbiter datur & mensor.
- 9 Allenuentis ius non habet locum in agris limitatio assignatis limitibus.
- 10 Modi cognoscendi vel dirimendi fines, C. E. num. 12.
- 11 Veue figure, ou monstree quid.
- 13 Incidit in hoc finium regundorum iudicium questio criminalis, & quomodo. Et quid si mensor falsum modum dixerit, num. 14.
- 14 Interdum ex crimine de termino moto, ad hoc finium regundorum peruenitur iudicium.
- 15 Leges de non excedendis vel non versus andis finibus quadam.

